

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН ХОТИН-ҚИЗЛАРИНИНГ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

НУКУС. Қорақалпоғистон АССР хотин-қизларининг конференцияси бўлди. Конференцияда Автоном республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Қолбоева доклад қилди.

Докладчи ва мунозараларда сўзга чиққан ўртоқлар Қорақалпоғистон хотин-қизлари коммунистлик қурилишда актив қатнашаётганликлари тўғрисида гапирдилар. Минг-минглаб ватанпарвар хотин-қизлар саноат, ишчилик ҳўналиги ва маданиятнинг тез сўраётлар билан ривожланиши йўлидаги курашга муносиб ҳиссаларини қўймоқдалар.

Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари К. Камоллов ўз нутқида Автоном республика меҳнаткашларининг етти йиллик бешинчи йилдаги янги вазифаларига тўхталиб ўтди.

Конференция Қорақалпоғистон хотин-қизлар советини ва Ўзбекистон хотин-қизлари съездида делегатларини сайлади. (ЎзТАГ).

Чирчиқ. «Ўзбекхимваш» заводи Қизил ўрда целлюлоза-картон комбинатининг заказларини ўз вақтида етказиб бермоқда. Суратда: номинатда қурилаётган қишлоқ руш заводида ўрнатилган усунулардан бирини янгиш пайти.

Р. Шамсидинов фотоси.

КАСАБА СОЮЗ ҲАЁТИ

Республикамиз меҳнаткашлари етти йилликнинг бешинчи йилида халқ ҳўжалигининг барча тармоқларини, айниқса химия, энергетика, машинасозлик, коммунистлик қурилишнинг зарбдор устакисига бўлган ишчилик ҳўжалигини кескин юксалтириш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Бу улкан вазифаларни ҳал-этишда социалистик мусобақа катта роль ўйнамоқда. Замонавийнинг аjoyиб ҳаракати — коммунистлик меҳнат зарбдорлари ва коллективлари номини олиш учун кураш бую мусобанинг олий формаси бўлиб, ҳозир бутун-бутун коллективлар бу ҳаракатга қўшилишди.

Коммунистлик меҳнат ҳаракати юзга келгандан буюн ўтган давр ичинда республикамизда унинг қатнашчилари сони беш баравар кўпайиб, ҳозир 415 минг кишидан ошиб кетди. 31 мингдан кўпроқ ишчи, инженер-техник ходим ва хизматчи коммунистлик меҳнат зарбдори деган сарафни номин олишга муваффақ бўлди. 40 корхонага, шу жумладан, Вавноск нефтини кайта ишлаш заводи, Янгийўл гўшт комбинати, Андижондаги сигнализация ва алоқа дистанцияси, Наманган, Ўққўрғон темир йўл станцияларида коммунистлик меҳнат коллективлари номи берилди. 750 ҳеч, 5752 бригаданинг иш жойида «Бу ерда коммунистлик меҳнат коллективлари турибди» деган байроқча қилинган турибди. Ишлаб чиқариш ишторлари ва новаторларнинг ана шу катта армияси меҳнатда чинакам намуна кўрсатмоқда.

В. И. Ленин номида Ўзбекистон металлургия заводи тарихида темир йўлининг бешинчи йили бўлиб, коммунистлик меҳнат бригадасининг аъзолари Ҳамроқуллов, Салимов, Муродов ва Федоров сингари азамат пўлат қуювчилар эришдилар. Бригада аъзолари ҳар бир тўғриси, грамми ва минутни ҳисобга оладилар ва уни зое кетказмайдилар.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Саид Нуриддинов ва Иван Петров ўртоқлар бошқарилган бригадалар шу кўнларда етти йилликнинг охириги йили ҳисобига махсулот бермоқда. Шуниси кўн, воячилик, заводда ишлаётганларнинг бешдан тўрт қисми коммунистлик меҳнат мусобақасининг қатнашчилариди.

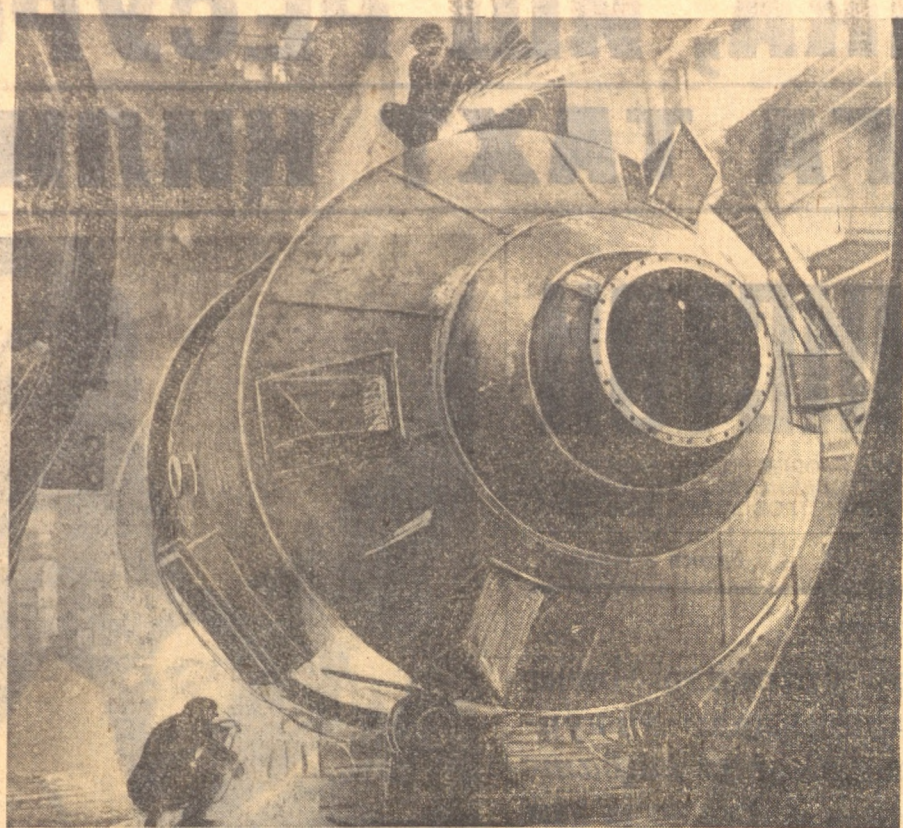
Коммунистлик меҳнат корхонаси номини олиш учун курашаётган «Ташселимаш» заводининг аҳил коллективлари юксак унвон билан ишламоқда. КПСС Марказий Комитети номида Плениуми ўз ичидан давом эттириётган кўнларда завод ишчилари пўлат термш машиналарда ишлаб чиқариш бўйича 1963 йил маъраасига эришиб, ўтган йили 1961 йилдагидан сал кам икки баравар кўп пўлат термш агрегати етказиб бердилар. Бу йил эса машинасозлар қишлоқ меҳнаткашлари учун 7 минг машина ишлаб чиқаришга аҳд қилганлар.

Заводада жамоатчилик асосида учта конструкторлик бюроси, техника тараккият халқ университети ишлаб турибди. Усмон Иркинов башлиқ коммунистлик меҳнат бригадаси аъзолари янги ташаббус бошлаб бердилар. Улар эскириб қолган нормаларини ошириш ҳақида завод маъмуриятига тақдир қилдилар. Бу ташаббус республикамизнинг бошқа корхоналарида ҳам кенг қўйиб эди.

Кўнликлик тўғрисида СССР Олий Советининг депутаты Татьяна Нардаш бошлаб берган етти соатлик иш нормасини олти соатда бажариш ҳаракати республикамиз халқ

ЖАМОАТЧИЛИК АСОСИДА

НАВОЙИ. (ЎзТАГ). Навойида 44 ўрта мактабнинг тақдир ўйини олий ўқув юртида таъриқлар қилинган. Жамоатчилик асосида машғулот ўтказмоқда. Махаллий корхона ва муассасаларнинг 40 ишчи ва хизматкиси ҳафтада 4 марта физика, химия, математика, рус тили ва адабиёти ва чет тили бўйича лекция тинг-ламоқда.

ЎЗУВЧИНИНГ ВИЖДОНИ ВА БУРЧИ

Биз, совет ўзувчилари ҳар бир ҳаракатимизни, ҳар бир фикримизни ўз виждонимиз мезони билан ўлчамиз. Виждонимиз эса Коммунист партия, унинг инсонпарвар идеяси.

Партиянинг ҳар бир қақирғи ўз виждонимизнинг талаби набидир. Шунинг учун ҳам совет ижодий интеллигенцияси Никита Сергеевич Хрушчевнинг партия ва халқимиз ўзувчилардан ва расмийлардан, кино ва музика арбобларидан қандай асарларни кутаятганлиги тўғрисида айтган сўзларига бутун қалби ва ишлари билан жавоб бермоқдалар.

Мен формализм йўлидан ижодий ишлаётган адабиётчилар ва кинематографчиларнинг фикрига ҳеч қачон қўшилмаган эдим, душманларимиз ўртасида муваффақият қозониш, гоёвий рақибларимизнинг мақтовини эшитиш учун ҳаётимизнинг соғли томонларини тасвирлаган кишиларнинг фикрига ҳеч қачон қўшилган эмасман.

Шу билан бирга коммунистлик жаҳиит кўриш каби жанговар йўлимиздаги қийинчиликларни тасвирлашдан ҳам ўзимни четга олмоқчи эмасман. Менинг сўнгги «Кишилар фаршга эмас» асарим оддий бир совет қишлоғида партиянинг ленинча сийбатири ўтказишда жиддий камчиликларга йўл қўйилган мураккаб давр тўғрисида ҳикоя қилади.

Ленин романидаги асосий нарсаси деҳқонларнинг Совет ҳокимиятининг ҳақлигига, Ленин идеяларининг ҳақлигига чуқур ишончидир. Бу ишонч тарихнинг энг ўткир қайрилишларида ҳам сўнмаган ва бўшамаган.

Никита Сергеевич Хрушчев социалистик реализм позицияларида турган ўзувчиларни ўз гоёвий рақибларига қарши янада антивероқ нураш олиб боришга қайради. Фақат ошнора душманлар билангина эмас, балки ижодий ишланши на-тинисидеа социалистик тараккият йўли ва позициясидан четга чиққан, ихтиёрий еки бехиётёр

гавишда буржуазия модаси талабларига бўйсунмаётган маданият ҳодимларига ҳам қарши нураш-иш керак.

Партия ва ҳукумат раҳбарларининг Кремлда ижодий интеллигенция билан учрашуви, бу учрашуви яқунлари адабиётимизда ҳавон янада то-залайди ва ижодий плавларини белгилашда, ўз ишонининг асосий тевсларини пўхта аниқлаб олишда ўзувчиларга ёрдам беради. Ҳаётимиз ул-кан ва кўп кирраландир. Ўзувчи ўз ижодида ўзи учун энг яқин ва энг муҳим қилган темани тан-лаб олиши кераки, бу тема фақат унинг ўзига-гина эмас, балки бутун адабиётга муваффақият келтирсин ва ҳатто халқ ҳаётида муҳим ўрин олсин.

Биз формализм найрағибозлини қарши ку-рашиб, энг аввало, идеалларимизнинг чуқур ма-муни ва соғлиғи учун курашмоқдамиз. Санъат-кор ўз асарларининг гоёвий йўналишини — бу асар нимага ўргатишини, қаёқда олиб боришини унутмаслиги керак.

Кремлдаги фир олишуви ва ундан ўзимиз учун чиқарган яқунлар ва ҳулосалар бизни ахлоқий соф бўлишга, гоғларимизнинг аниқ бўлишга қа-қиради.

Партия бизни ҳаётимизнинг соғли томонларини четлаб ўтмаслини, халқга бутун ҳақлиқни айти-беришга қайради. Партия биздан фақат шундай ёзишни, асарларимиз халқ бахт-содати-га хизмат қилаётган бўлишини талаб қилмоқда. Зотан биз халқ учун эсимиз.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев ўз нутқида ҳаётимизнинг мураккаб ва қарама-қарши томонларини курсати-беришнинг ўз олдига вазифа қилиб қўйган ўзувчилар бу темага масъулиятин сезган ҳолда калам уриш зарурлигини ҳаққоний равишда таъинидаб ўтди. Улар бундай темада ёзиш учун маънавий ҳуқуқига эга бўлишлари керак. Бундай ҳаётнинг гувоҳлари ва иштирокчиларинга ана шундай темада ёзишлари мумкин.

Совет ўзувчиларининг янги китоб-лари гоғибона коммунизм кураётган жаҳиитимиз ҳаётини янгиликлар тўғрисида ҳикоя қилиб беради. Бу китоблар виждонимиз аниқ билан ёзилади, ҳаётимиз ҳақидаги ҳақлиқ, партияга, унинг сўнмас коммунистлик идеяларига ишонч билан сўғурилади.

Иван СТАДНЮК,

Ўзувчи. (АПН).

ИЖОДИМИЗ— ХАЛҚИМИЗГА

Яқинда Москвада бўлиб ўтган партия ва ҳукумат раҳбарлари билан саёбат ва адабиёт маъмулидаги учурашувида ижодимизга учун гоё катта аҳамиятга эга бўлган масалалар муҳокама қилинди. Ижоди-етимиздаги ютуқлар, камчиликлар ва гоёвий нуқсонлар қўй тарафла-ма ва чуқур таҳлил этилди. Ада-биёт ва санъатимизнинг яқин дўсти қарддон Никита Сергеевич Хрушчев ўз сўзида ҳаммамизга учун жузда иборатли мисолларни яқид-қўрсатиб, нуқсонларни очиб таш-лади. Ижод кишиларининг комму-низм кураши — ишига қўншадиган ҳиссасини белгилаб берди.

Совет ўзувчиларининг муқаддас бурчи замон талабига, халқ тала-бига жавоб бера оладиган, талаб-лан китобхоннинг юқори дидига мос, халқчи, мазмунан теран, ўл-мас асарлар яратишдир. Мен бир шоир сифатида Никита Сергеевич-нинг доно сўзларидан ва оғаларга раҳмқўрлигидан яқидовламанам, у мени чинакам меҳнатга йўллади. Ўртоқ Хрушчевнинг сўзлари пар-тияимиз сўзидир. Мен адабиёт-имизнинг партиявийлиги ва ўзим-нинг коммунист шоир эканлигидан фахрланаман. Кишиларимизни коммунистлик руҳда тарбиялаш бизнинг энг яқин асарларимиз им-масига тушади. Шундай замонда яшаб ижод этаётганим, жаҳиити-миздаги аjoyиб кишилар билан ҳамнафас бўлиб катта ишга ҳисса қўштаганим билан дунёда энг бахтли ва калами овоз адабман, деб айтаман.

Собир АБДУЛЛА,

Шоир, Ўзбекистон ССРда хизмат қўрсатган саёбат арбоби.

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

—★—

МИЛЛИОН ЛИТР СУТ

Бухоро область, Ғиждувон ишлаб чиқариш бошқармасидаги „Коммунизм“ колхозининг коммунистик меҳнат фермаси сутни қандай қилиб кўп етиштирмоқда

РИВОЖЛАНИШ ЙЎЛИ

Й.И.Л. бўли ишлаб-ишлаб, кузда, галлар сувдан кўтаришганда ҳамма вақт чорвадорларнинг юзи шундай бўлиб қоларди. Ростини айтганда улар пахтакорларга тик қарашга ҳам изза тортмаган бўлиб қоларди. Нима қилиш керак? Ферма тарқатиб юбориб бўлмайди. Пахтачиликдан олинган даромаднинг бир улуши чорвачиликдан келган зарарни тўлдиришга сарфланади-да. Бошқа илож йўқ. Шунда бировлар «чорвадорлар ҳам тароғига посанини баравар қўйишсин-да» деса, пахтачилик бригадаларида «шу сут-товар фермасининг баҳридан ўтиб қўйсак нима қилади?» деганлар ҳам бўлишди. Уларнинг гапида ҳам «жо» бор. Меҳнатни қилиб қилиб, тасдиқотга келганда «Ғирида йўқлар» келиб шериқ бўлса, бу кимга ёқди дейсиз? Сўнг, фермадаги орийатли кишиларнинг ўзлари ҳам ҳар хил баҳоналар билан ўзларини бошқа ишларга уриб, чорвачиликдан кета бошладилар. Колхоз раҳбарлери, партия ташкилотчи оиди, чорвачилик билан пахтачиликнинг «посани»сини баравар қилиш чораларини кўриш масаласи кўзланган бўлиб турарди.

Қизил бешлар бошланди. Колхоз раҳбарлари «пахта-пахта» деб бутун кўч-оғирини дехқончилик ишларига қаратиларини, «пахта аристократлари» бўлиб қолганликларини жиддий ҳис эта бошладилар. Чорвачилик — ҳўжаликнинг «ўғай» тармоғи бўлиб қолган эди: Ферма тарқоқ. Механизация йўқ, у ерда ҳамма ишлар примитив усулда, кўп кучи билан бажарилад, ҳисоб-китоб, дебит-кредит билан ҳеч ким қизиқмас, бу эса айрим юлчиларнинг пичоғини мой устига қўлади. Ўз-ўзидан маълумки, бу аҳволда мўл ва арзон маҳсулот етиштириш ҳақида ўйлаш ҳам мумкин эмас эди.

Партиянинг Марказий Комитетининг сентябрь (1953 йил) Пленуми қарорини синчиклаб ўрганган, колхозчиларда «ўз ҳўжалигини ҳақида аввало ўзини қайғиришимиз керак эди, райондан кўрсатма кутиб, кўл қовуштириб ўтиравега-изим» деган фикр пайдо бўлди. Ташаббусларнинг кенг қўллов ёйиши учун имконият очилди. — Пахта билан чорвачилик посанасини тенглаштиришга киришилди. Бунга тўрт нарса асос бўлди: биринчиси — механизация, иккинчиси — фермаларни йириклаштириб, маҳсулдор моллар зотини ахшиллаш, учинчиси — мустақим ем-ҳаш базаси яратиш, тўртинчиси — ферма ходимларининг ўз меҳнатидан моддий манфаатдорлигини ошириш, — дейди колхоз раиси, олий маълумоти педагог Мухтор Аҳмедов. — Сутчилик соҳасида кескин юксалиш бўлди. Кўп рақамнинг ҳолати йўқ, бунинг учун биргина мисолни келтирайми, шунинг ўзи кифой:

Сентябрь Пленуми бўлган йилда бутун колхоз бўйича етиштирилган миқдордаги сутни ҳозир биргина сут соғувчи етиштиряпти. Фермада миллионларини кўп. Бизда миллион литрдан ортиқ сут соғиб олган соғувчиларни шундай деб аташди. Иш маданияти ҳам кескин ўзди. Энди пахтачиликдан келган даромад чорвачиликнинг «ямоғи»га сарфланмайди, балки икки соҳа ҳам баравар юксалиб, бири-бирига маддкор бўлиб қолди.

САЛМОҚЛИ РАҚАМЛАР

Б.А.З.АН рақамлар ҳам кўп нарсаларни сўзлаб бериши мумкин. Чунки уларнинг замирида кишилар қилган иш, ташаббуслар мазмуни бор. Сут-товар фермасига ёш коммунист Ҳамид Нормулов мудири бўлиб келди. Уни колхозчиларнинг ўзлари талаб қилишган эди. Сут соғувчилар состави ҳам ёш, гайратли кишилар ҳисобига тўлдирилди. Ўғри, ёшларда ҳали тажриба кам, лекин интилиш зўр, энг муҳими — билим бор, механизацияланган фермада эса бусиз ишлаб бўлмайди.

Бузоқлар сизгирдан ажратиб боқилди. — Бу ҳам янгилик. Илгари бузоқлар сизгирхонага ҳайдаб қўйилар эди.

«Красный степной» зотли мол танланиб, унинг бузоғи алоҳида парвариш қилинди — бу ҳам янгилик. Кейинчалик фермадаги соғин сизгирларнинг ҳаммаси шу зотдан бўлади.

Зоттехника фани оғизда эмас, амалда қўлланиб, моллар парваришида шунга қатъий риоя қилинди.

Сизгирлар фақат сунъий усулда урчитилди — бу ҳам янгилик.

Энди шу тадбирларнинг натижасини кўрсатувчи рақамларни келтирайми. Агар 1955 йилда фермадаги сизгирларнинг ҳар юз бошидан 60 тадан бузоқ олинган бўлса, ўтган йили 98,5 тадан бузоқ олинди. Бунга қўшимча маблағ, меҳнат кунни сарфлагани йўқ. Соғин сизгирлар 320 бошга етди. (Ўшган топшириш учун боқилаётган камсует сизгирлар, буқалар бу ҳисобга кирмайди).

Ҳам сон, ҳам сифат! — ферма чорвадорларининг ишлари ана шундай. Яна рақамлар келтирайми.

1959 йил: колхоздаги ҳар бош сизгирдан 1810 литр сут соғиб олинган. Сутнинг ёғлилик даражаси 3,3 процент бўлган.

ЎТГАН ЙИЛИ ҲАР БОШ СИГИРДАН 2771 ЛИТрдан СУТ ОЛИНГАН. СУТДА 4,6 ПРОЦЕНТ ЁҒ БЎЛГАН.

Пахтанинг асосий қаймоғи — тола бўлса, сутиники — ёғ. «3,3» билан «4,6» рақамларини солиштириш. Демак, коммунистлар чакки иш қилишмапти. Сут-товар фермаси коллективи ўтган йили 320 бош сизгирдан 864 миң килограмм сут соғиб олиб, давлатга кўп миқдорда ёғли сут сотди. Улар сутда ёғ даражасини янада ошириш чораларини кўришди.

КОЛЛЕКТИВ БЕШ ЙИЛ ИЧИДА СУТ МАҲСУЛОТЛАРИ ТАННАРХИНИ 70 ПРОЦЕНТ АРЗОНЛАШТИРИШГА ЭРИШДИ. 1 центнер сут ҳозир 18 сўмдан ҳам арзонга тушмоқда. Бу — аввало механизациянинг шарофатидир. Жонли рақамларнинг мазмуни, салмоғи ана шундай.

МАШЪАЛЛАР

Ў.И.А.Б машъалларнинг ҳалол меҳнати, шижоати тўғрисида бу ферма коллективи республикада биринчи бўлиб коммунистик меҳнат фермаси деган номни олишга муяссар бўлди. Ферма машъаллари ҳақида сўз бораганда Мусаллам Муқимованинг номини ҳамма завқ билан тилга олади. У меҳнатта коммунистик муносабатда бўлишининг чинакам намуналарини кўрсатмоқда. Фермада «арча» агрегати ўрнатилганда Мусаллам опа биринчи бўлиб бунга ўлаштирди ва ўтган йили бир ўзи 84 бош сизгирни соғиб, 354 тоннадан ортиқ сут етиштирди. У соқдан сутда 5 процент ёғ бор эди. Ҳар бир сизгирдан 4000 нилограммдан ошириб сут соғиб олинди.

Энди, Мусаллам опа соқдан сутдан нималар тайёрлаш мумкин, шунинг ҳисоблаб кўрайлик:

354 тоннадан ортиқ сут! Бундан 6920 нилограмм ёғ, 103.300 килограмм пишлоқ тайёрлаш мумкин. Бу маҳсулотлар билан ўнлаб боғалар боғчаси ва ясаиларини неча ой сут, қатиқ, ёғ, пишлоқ билан таъминлаша бўлади. Коммунист Мусаллам опанинг эл дастурхонига, урт маъмуричилигига қўшаётган улуши ана шундай.

Машъал сут соғувчи таннархини арзонлаштириш соҳасида ҳам анча иш қилди. «Арча» агрегатини яхши ўзлаштириб, ундан унумли фойдаланиш, материал, маблағ ва иш кунларини тежаш завоғига ҳўжаликка 3460 сўм миқдорда қўшимча даромад келтирди. У соғиб олган 1 литр сутнинг таннархи 3,2 тийинга тўғри келади. Бу — жуда яхши нўрсаткич. Ҳар бир ишчи, ҳар бир колхозчининг ўз резерви бор, деб шунга айтса бўлади. Агар фермадаги, колхоздаги ҳар бир киши меҳнатга Мусаллам опадек коммунистик муносабатда бўлганида, ўз резервидан тўғри фойдаланганида эди, ҳар бир ҳўжаликда ана шундай ирмоқчалар юзлаб топилиб, у катта бир даромад дарсига айланарди.

Мусаллам фақат ўзини кўраётгани йўқ, у «бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун» деган принципти амал қиларди, шогирдлар етиштиратди. Гулнора Ғафорова, Саломат Болтаева, Назира Файзиёва, Зебо Норова, Ҳиммат Бозорова, Зиёда Исмолова, Ҳиммат Муродовлар ўзларини ҳақли равишда Мусаллам опанинг шогирдлари ҳисоблашади. Шу сабабли ҳам ҳамжиҳодлари унга

Суратларда: 1. Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутаты, донгдор сут соғувчи Мусаллам МУҚИМОВА. 2. Ёш сут соғувчи Гулнора ҒАФУРОВА. У Мусаллам опанинг тажрибаларини ўрганиб энг илгор сут соғувчи бўлиб қолди.

зўр ишонч бидадириб, Мусаллам опани Ўзбекистон ССР Олий Советига яқдиллик билан депутат қилиб сайлашди. Тўғри, булар ҳали «арча» агрегатида ишлашга кўчилигани йўқ. Лекин шундай бўлсада ўзларига бирктирилган ҳар бош сизгирдан кўп сут соғиб олишарди. Ферма коллективи бу йил 981 миң ёғли қариб 1 миллион литр сердаймоқ сут етиштиришга аҳд қилган экан, шу азаматларнинг меҳнатини ҳам ҳисобга олган. Агар ўтган йили фермадаги ҳар бош сизгирдан ўртача 2 миң 771 литрдан сут соғиб оли-

нган бўлса, бу йил 3000 килограммдан кўпроқ сут соғилиши керак. Дастлабки натижалар қувончли. Фермада янги йилнинг ўтган икки ойи ичида ҳар бош сизгирдан 600 килограммдан сут соғиб олинди. Мусаллам Муқимова, Гулнора Ғафорова-лар эса 750-850 литрдан сут соғиб олишди. Хол-буки, ҳали сизгирларнинг оғзи кўкка теккани йўқ, фақат запас озуқалар билан боқилапти.

Сизгир фақат соғилмайди, уни боқиб, сугориб, парвариш қилиш, зотини ахшиллаш керак. Сут бўлогининг жўш уриб қайнаши кўп жиҳатдан шунга боғлиқ. Бу ишларни молбоқарлар, бузоқбоқарлар қилишади. Шуниси қувончлики, ферма коллективи сизгирлар сонини четдан мол сотиб олмасдан, ферманинг ўзидаги бузоқларни яхши парвариш қилиб ўстириш ҳисобига кўнай-тирмоқда. Бунга ортиқча харажат — маблағ сарфланмайди. Фақат шу йилнинг ўзидагина 40 бош гунажон говмуш сизгирлар ҳисобига киритилди. Ўргочи бузоқларни Ражаб Каримов, Нурилла Солиев, Бозор Бобоев ўртоқлар каби тажрибали чорвадорлар парвариш қилишади.

Ҳақиқат айтилган. Бунинг фойдали томонини шунданки, ферма ҳам, пушпа ҳам бир киши раҳбарлик қилади, ортиқча маъмурий-бошқарув ходимлари бўлмайди. Бинобарин, пунктни сақлаб туриш учун қўшимча харажатлар керак ҳам эмас. Пункт давлатга 600 центнердан ортиқ семиз гўшт етказиб бериб, Молбоқар Болта-риев гўшт учун фақат ўрта ва ўртадан семиз бўлган молларни топширипти. Бу йил юзлаб қорамол сўқимга боқилади. Гўшт тайёрлаш йиллик планини асосан ана шу бўлоқига боқилаётган моллар ҳисобига бажариш мўлжалланмоқда. Шундай қилиб, коммунистик меҳнат фермаси фақат сут бўлогини бўлиб қолмай, гўшт етиштириш фабрикаси вазифасини ҳам ўтай болади.

— Ойнахон колхозчи Надежда Заглада, — дейди Мусаллам Муқимова, — бизларни ҳалол ишлашга чақирди. Ҳар кимнинг виждонини тиниб-тиничмасга, ўзига топширилган ишга сидқилдан қарасанига меҳнатни унумли бўлади, дейди. Лекин шундай ажойиб, жонқур коллективимиз орасида «кун ўтса бас» қабилида ишлаб юрганлар ҳам йўқ эмас. Тан-жонин соғ, бақувват дўғоналаримиз 3. Назарова, С. Орифова ўртоқларнинг ўзларига бирктирилган сизгирлардан атиги 350-750 литрдан сут соғиб олишарганини инсофданчи, ахир! Шароит бир бўлса, бир жойда ишласак. Мен аминманки, улар ҳам ўз ишларини тароғига солиб, мулоҳаза юритиб кўришар, коммунистик меҳнат фермаси номига доғ туширмаслик учун ҳаракат қилишар. Коллективимиз уларга кўмаклашади.

Ҳақиқат айтилган. Бунинг фойдали томонини шунданки, ферма ҳам, пушпа ҳам бир киши раҳбарлик қилади, ортиқча маъмурий-бошқарув ходимлари бўлмайди. Бинобарин, пунктни сақлаб туриш учун қўшимча харажатлар керак ҳам эмас. Пункт давлатга 600 центнердан ортиқ семиз гўшт етказиб бериб, Молбоқар Болта-риев гўшт учун фақат ўрта ва ўртадан семиз бўлган молларни топширипти. Бу йил юзлаб қорамол сўқимга боқилади. Гўшт тайёрлаш йиллик планини асосан ана шу бўлоқига боқилаётган моллар ҳисобига бажариш мўлжалланмоқда. Шундай қилиб, коммунистик меҳнат фермаси фақат сут бўлогини бўлиб қолмай, гўшт етиштириш фабрикаси вазифасини ҳам ўтай болади.

— Ойнахон колхозчи Надежда Заглада, — дейди Мусаллам Муқимова, — бизларни ҳалол ишлашга чақирди. Ҳар кимнинг виждонини тиниб-тиничмасга, ўзига топширилган ишга сидқилдан қарасанига меҳнатни унумли бўлади, дейди. Лекин шундай ажойиб, жонқур коллективимиз орасида «кун ўтса бас» қабилида ишлаб юрганлар ҳам йўқ эмас. Тан-жонин соғ, бақувват дўғоналаримиз 3. Назарова, С. Орифова ўртоқларнинг ўзларига бирктирилган сизгирлардан атиги 350-750 литрдан сут соғиб олишарганини инсофданчи, ахир! Шароит бир бўлса, бир жойда ишласак. Мен аминманки, улар ҳам ўз ишларини тароғига солиб, мулоҳаза юритиб кўришар, коммунистик меҳнат фермаси номига доғ туширмаслик учун ҳаракат қилишар. Коллективимиз уларга кўмаклашади.

СУТ ЧАШМАСИ

ТИПОВОЙ молхоналар, каналлизация, автопоилка, автодоилка — буларни кўриб ферма эмас, чинакам фабрика дейсиз бу жойни. Озуқа ҳам «ДКУ»ларда майдаланиб, олма вагонеткаларда жўнатилади. Механизация эндиликда чорвадорнинг чинакам мададкори бўлиб қолди. Чорвадорлар чорвачиликнинг бундан кейинги истиқболини механизацияда кўрмоқдалар. Фермадаги

Суратда: сут-товар фермасининг умумий кўриниши. Бу ерда сизгирларни парвариш қилиш, боқиб, сугориб, сугориб учун ҳамма қулайликлар бор. Ферма — механизацияланган шаҳарча ўхшайди.

О. Ҳамроев фотолари.

утта сизгирхонада утча скважина бор. Ундан доим сув оқиб туради. Охуларга силос, кўп ўт, аралашма озуқалар белгиланган раццион бўйича вагонеткаларда ташилади. Нушхўрда жуда кам, озуқа қолдиқлари ва гўшт ҳам механизация востасида ташқарига чиқариб тўқилади. Сизгирхона, бузоқхона, молларни сунъий урчитиб, пункти, бўлоқхона, ферма ҳовасида электрлаштирилган.

«Арча» агрегати айниқса чорвадорлар жонига оро кирди. «Арча», «карусель» — сутчиликнинг истиқболли. Бунинг ҳар бир колхозчи яхши билиб олган. Ҳозир фермадаги 104 бош сизгир «арча»да соғиларди. Бунинг афзаллиги нимада?

Бир нилограмм сутни қўлда соғиш учун энг канида 100 секунд вақт сарфланади. «Арча»да эса 24 секунд кифой. Бунинг устига сут соғувчи қўлда фақат бир сизгирни соғса, «арча» агрегатида бир йўла бир вақтининг ўзида 100 бош сизгирни соғайди. Демак, агрегатда ҳар бир сут соғувчининг меҳнат унумдорлиги 40 баравар ошади. Сут соғувчи қолган вақтини ўз малакасини ошириш, ўқиб ва бошқа ишларга сарфлайди. Мусаллам Муқимова худди шундай қилапти. Ҳа, сутни электр агрегатида соғишга ўтиш меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшиллаш, таннархини арзонлаштириш имкониятларини бериш билан бирга, энг муҳими, хотин-қизларимизни машаққатли меҳнатдан озод қилади. Шу жиҳатдан қараганда механизация катта маънавий аҳамиятга ҳам эгадир. Масалан, илгари фермада 60 бош сизгирни 6 киши соғар эди. Бунинг учун улар тонда фермага келиб, 10 бош сизгирни соққунча кун ёришиб кетар эди. Сизгирлар далага жуда кеч ҳайдаларди. Сўнг молхона тозаланиб, сув чиқариш, озуқа майдалаш — шу билан кеч бўларди.

Кўбун ботиши билан ана ўша — қўл билан ҳурмадада сут соғиш, оғир, машаққатли, унуми кам иш.

«Арча» агрегати ишлаб бошлаши билан ферма ходимларидан 20 киши қисқартирилиб, дала ишларига жўнатилади. Бу билан маҳсулот етиштириш камаймайди, аксинча жўнайдилар, таннархи арзонлашади, 20 кишига тўлаётган ҳақ фермага даромад бўлиб қолди. У кишилар эса ҳўжаликнинг бошқа соҳаларини юксалтиришга ҳисса қўшишмоқдалар.

Фермада соғиб олинаётган сут шу ернинг ўзида қайта ишланипти. Сепаратор деки тўла қувват билан маҳсулот бермоқда. Ҳозир бу цехини янада кенгайтириш, қўшимча аппарат ва асбоблар ўрнатиш тадбирлари кўриляпти. Сепаратор цехини арзон электр қуввати билан ишлашга кўчириш чоралари кўрилади.

Бу тадбирларнинг амалга оширилиши сепаратор цехининг уч сменада ишлашини таъминлайди, сўнг сутни қайта ишлаш натижасида ундан илгиритга нисбатан 15 процент кўп ёғ олинади. Ферма ўзининг юқ маънаси, трактор ва тележаларига ага. Ҳа, гўшт ҳам катта бойлик-ку! Чорвадорлар пахтакорларга мадад бериш мақсадида ферма ҳўзурида «сўнг» фабрикаси» барпо қилинган. Маҳаллий ўғит шу ернинг ўзида чириштирилади. Уни далага ташиб чиқаргандан сўнг ортиқча меҳнат-малағ сарфлаб чири-тишга ахтиж қўлмайди. Колхоз сўт фабрикаси яқин вақт ичида чинакам сут-ёғ комбинатига айланади.

ЭНГ МУҲИМИ — ОЗУҚА

ОЗУҚАДА гап кўп. Бунинг ферма коллективининг ўз тажрибаси ҳам кўрсатиб турибди. Давлатдан озуқа сотиб олишга ахтиж қолмади. Чунки фермада маҳсул маккажўхорилик бригадаси бор. Бу бригадда 133 гектар беалоар, 181 гектар маккажўхори ва 12 гектар яллов-мевади экинлар экиладиган ер бирктириб қўйилган.

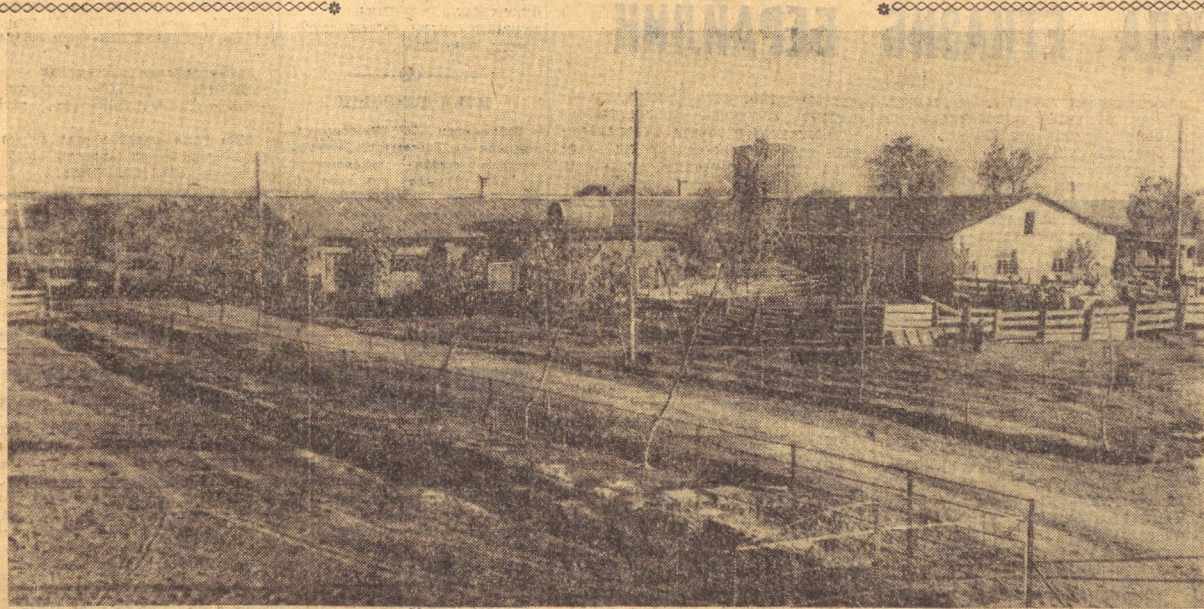
Маккажўхорилик экинларини бутун ёз бўйи агротехника қондалари асосида парвариш қилиб, ҳар гектардан ўтган йили 820 центнердан кўпроқ олинди. Ҳар бир қорамол бошига 7 тоннадан, соғилдиган сизгирларнинг ҳар бирига эса 10 тоннадан силос бостирилди. Беда ва бошқа озуқа экинларидан ҳам мўл ҳосил олинди, ферманинг озуқага бўлган ахтиж қондирилди. Ферма коллективи маккажўхорилик кўпёси билан бирга 30-35 килограммдан силос, 7 килограммдан беда, 2,5-3 килограммдан концентрат озуқага берилмоқда. Шунинг учун ҳам ҳар бир сизгирдан соғиб олинаётган сут ёғ кўнларидан фарқ қилайди.

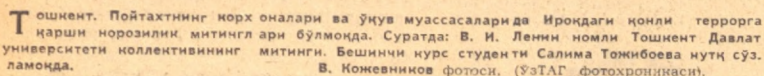
ФЕРМАДА иш қизғин. КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми қарорлари ва устала-бизнесликлар ҳамда янгийўликларнинг ташаббу-сидан илҳомланган ферма коллективи катта гайрат, зўр кўтаринкилик билан меҳнат қилапти. Ҳар кунни ўнлаб машиналар янги соғилган серқаймоқ сутларни цистерналарда шаҳар, қишлоқ-ларга ташийди. Демак, коммунистик меҳнат фермаси коллективининг меҳнати, гайратли тўғрйли сут бўлоқлари қайнапти, жўш урарди. Ферма коллективи қишлоқни беками-кўст ўтказди. Мол-лар киши раццион асосида боқилди. Ҳар бир сизгирга 30-35 килограммдан силос, 7 килограммдан беда, 2,5-3 килограммдан концентрат озуқага берилмоқда. Шунинг учун ҳам ҳар бир сизгирдан соғиб олинаётган сут ёғ кўнларидан фарқ қилайди.

Нолхоз чорвадорлари 1964 йилга бориб, ҳайдалаган ерларнинг ҳар юз гектары ҳисобига 75 центнердан гўшт, 400 центнердан сут етиштириши мўлжалланганлар. Эндиги ҳамма иш ана шу маррани ағалашга қаратилган.

Б. МАҲМУДОВ,
А. РАҲМАТУЛЛАЕВ,
С. НУРОВ,

«Қизил Ўзбекистон»нинг махсус мухбирлари.

сүрх»
ри.
65.